

Нестеренко А.О.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ АДВОКАТА

Основною задачею адвоката є надання кваліфікованої юридичної допомоги як фізичним, так і юридичним особам, в тому числі захист їх інтересів в суді, тому така професія відноситься до сфери «людина-людина». Фахівець, крім суто професійних знань і умінь, повинен володіти знаннями і вмінням по роботі з людьми. Більш того, успішне виконання професійних обов'язків стане неможливим, якщо не будуть враховані особливості та побажання клієнта, чи не буде встановлений психологічний контакт між адвокатом і клієнтом. Робота з людьми часто пов'язана з високим нервово-психічним напруженням і вимагає добре розвинених не тільки комунікативних, але і емоційно-вольових якостей. Добррозичливість, співчуття, співпереживання, інтерес до людей повинні поєднуватися з емоційною стійкістю, витримкою, самоконтролем, умінням володіти власними почуттями. Професійна діяльність людини – одне з провідних проявів особистості. Вона тягне за собою професійний розвиток працівника, що обумовлює формування професійного типу особистості. Тому навіть справжній професіонал через деякий час піддається впливу професії адвоката на особисті риси характеру. Такий вплив може бути як позитивним, так і негативним.

Говорячи про позитивні аспекти, можливості такого впливу на особистість очевидні – вони підвищують професіоналізм. Тут важливо згадати про розвиток організаторських якостей (відповідальність, педантичність, дисциплінованість), підвищення комунікативної компетентності (вміння розбиратися в людях, ефективно вирішувати конфлікти), також розширюється кругозір, ораторські вміння, пам'ять. На жаль, позитивними змінами не обмежується вплив професії на особистість, можна спостерігати приклади й негативних змін.

Негативні зміни особистісних якостей, що відбуваються під впливом професійної діяльності називаються професійною деформацією. Формами професійної деформації адвокатів є: стереотипний підхід до вирішення проблем; самовпевненість у власній непереможності (завищена самооцінка); зневажливе ставлення до норм закону (правовий нігілізм); неприпустимість можливої взаємодії з іншими правоохоронними органами (професійний егоїзм), цинізм. В преамбулі «Правил адвокатської етики» зазначено про високі стандарти етичної поведінки; про багатоманітність, а іноді і суперечливість професійних прав та обов'язків [1]. Все це говорить про важливість в організації роботи адвоката вміння протистояти

негативним емоціям, які виявляються під час виконання професійних функцій.

Якщо є проблема, то має бути і її рішення. Про рішення проблеми професійної деформації найчастіше йдеться, на жаль, на теоретичному рівні. Так, робота з профілактики професійної деформації включає в себе заходи як психологічного, так і організаційно-управлінського та виховного характеру. До завдань, які підлягають вирішенню, можна віднести: розвиток морально-психологічної стійкості і ділової спрямованості у працівників; вдосконалення стилю і методів управління персоналом; формування оптимального морально-психологічного клімату в компанії.

Також, у зв'язку з проблемами професійної деформації особистості адвоката, які негативно впливають на якість професійної діяльності та на його особисте життя і здатні призвести до втрати кваліфікації, говорять про наступні шляхи профілактики професійної деформації та реабілітації особистості:

- підвищення психологічної компетенції адвокатів (попереджений – значить озброєний);
- тренінги професійного та особистісного роста адвокатів;
- оволодіння прийомами саморегуляції емоційно-вольової сфери професійної деформації [2].

Професійна діяльність адвокатів проходить в особливих умовах нестабільності. Адвокати самостійно шукають собі клієнтів, і особливо молоді спеціалісти можуть відчувати дефіцит роботи. Велика конкуренція, нестабільність робочого навантаження, публічність професії, необхідність бути в курсі частих змін в законодавстві – всі ці моменти сприяють стресам. Тому перелічені вище методи профілактики професійної деформації відіграють важливу роль у формуванні високих моральних якостей адвоката. Але, здається, в першу чергу, професійна деформація не торкнеться юристів з високою особистою моральністю, а пропонувані методи попередження негативного впливу професії повинні лише доповнювати діючу управлінську політику.

Список використаної літератури:

1. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09.06.2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n4>
2. Безносів С. П. Професійна деформація личности. СПб., 2004. 272 с.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кіслиця Ірина Олександрівна***